

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

01024, м.Київ-24, вул.П.Орлика, 4

3 грудня 2004р. № 6-388-1 інст. 2004р
на № _____ від _____

Голові
Центральної виборчої комісії
Ківалову С.В.

пл. Лесі Українки, 1
м. Київ
01196

Надсилаю копію рішення Судової палати у цивільних справах
Верховного Суду України від 3 грудня 2004 року для виконання.

Додаток: на 6 аркушах

Заступник Голови
Верховного Суду України

А.Г.Ярема

21-239-13843
03 12 4

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

РІШЕННЯ ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

3 грудня 2004 року

м. Київ

Судова палата у цивільних справах Верховного Суду України у складі:

Головуючого Яреми А.Г.,
суддів: Балюка М.І., Барсукової В.М., Гнатенка А.В.,
Григорьєвої Л.І., Гуменюка В.І., Дідківського А.О.,
Домбровського І.П., Кривенка В.В., Лященко Н.П.,
Маринченка В.Л., Панталієнка П.В., Патрюка М.В.,
Потильчака О.І., Прокопчука Ю.В., Пшонки М.П.,
Самсіна І.Л., Сеніна Ю.Л., Терлецького О.О.,
Шабуніна В.М., -

при секретарях Прокопенко І.А. та Скачко В.В.,

за участю Катеринчука М.Д. - довіреної особи кандидата на пост Президента України Ющенко В.А. в єдиному загальнодержавному виборчому окрузі по виборах Президента України та представників кандидата на пост Президента України Ющенко В.А.: Кустової С.М., Зварича Р.М., Резнікова О.Ю., Полудьонного М.М., Власенка С.В., Кармазіна Ю.А., Ключковського Ю.Б.,

представників Центральної виборчої комісії: Бондика В.А., Донченка Ю.Г., Качура І.А., Охендовського М.В.,

представників зацікавленої особи кандидата на пост Президента України Януковича В.Ф.: Лукаш О.Л., Гавриша С.Б., Харченка Б.І., Євграфової Є.П., Абраменко,

розглянувши в судовому засіданні справу за скаргою довіреної особи кандидата на пост Президента України Ющенко В.А. в єдиному загальнодержавному виборчому окрузі по виборах Президента України Катеринчука Миколи Дмитровича на бездіяльність Центральної виборчої

Справа № 6-388-Г інст.2004 р.

Головуючий Ярема А.Г.
Доповідач Домбровський І.П.

комісії, дії по встановленню результатів повторного голосування з виборів Президента України 24 листопада 2004 року та на рішення про оголошення Президентом України Віктора Федоровича Януковича,

в с т а н о в и л а :

Катеринчук М. Д. - довірена особа в єдиному загальнодержавному виборчому окрузі кандидата на пост Президента України Ющенка В.А. звернувся до Верховного Суду України із зазначеною скаргою в якій просив:

1. Визнати дії Центральної виборчої комісії по встановленню результатів повторного голосування з виборів Президента України незаконними, а протокол Центральної виборчої комісії про результати повторного голосування з виборів Президента України від 24 листопада 2004 року недійсним. Скасувати постанову Центральної виборчої комісії від 24 листопада 2004 року № 1264 «Про результати виборів Президента України 21 листопада 2004 року та обрання Президента України», як незаконну.

2. Скасувати постанову Центральної виборчої комісії від 24 листопада 2004 року № 1265 «Про оприлюднення результатів виборів Президента України», як незаконну.

3. Встановити, що факти системного і грубого порушення принципів і засад виборчого процесу при повторному голосуванні з виборів Президента України від 21 листопада 2004 року є такими, що унеможливають достовірно встановити результати волевиявлення виборців у єдиному загальнодержавному виборчому окрузі по виборах Президента України.

4. Визнати недійсними результати повторного голосування з виборів Президента України 21 листопада 2004 року у єдиному загальнодержавному виборчому окрузі по виборах Президента України.

5. Визнати обраним Президентом України кандидата, який за підсумками голосування від 31 жовтня 2004 року набрав найбільшу кількість голосів виборців.

Зазначені вимоги, які заявником та представниками кандидата на пост Президента України Ющенка В.А. підтримані в судовому засіданні, обґрунтовуються посиланнями на системні і грубі порушення принципів і засад виборчого процесу при повторному голосуванні з виборів Президента України 21 листопада 2004 року, а також тим, що Центральною виборчою комісією порушені вимоги Закону України «Про вибори Президента України» при встановленні результатів виборів Президента України.

Представники Центральної виборчої комісії та представники зацікавленої особи, заперечуючи проти заявлених вимог посилалися на те, що порушення виборчого законодавства, які були допущені під час повторного голосування з виборів Президента України, не вплинули і не могли вплинути на результати виборів, а при встановленні результатів виборів Президента України Центральною виборчою комісією не було допущено порушень чинного законодавства.

Заслухавши пояснення осіб, які беруть участь у справі, та дослідивши інші докази, суд вважає, що скарга підлягає частковому задоволенню з наступних підстав.

21 листопада 2004 року проведено повторне голосування з виборів Президента України.

Центральна виборча комісія 24 листопада 2004 року склала протокол про результати повторного голосування з виборів Президента України й ухвалила постанови № 1264 «Про результати виборів Президента України 21 листопада 2004 року та обрання Президента України» та № 1265 «Про оприлюднення результатів виборів Президента України».

При встановленні результатів повторного голосування у день виборів Президента України Центральна виборча комісія на своєму засіданні колегіальним складом не досліджувала протоколи територіальних виборчих комісій про підсумки голосування в межах відповідних територіальних виборчих округів, не перевіряла їх достовірність, правильність та повноту складення та інші документи зазначені у частині 6 статті 83 Закону «Про вибори Президента України».

До встановлення результатів повторного голосування у день виборів Президента України Центральна виборча комісія не розглянула заяви та скарги про порушення територіальними виборчими комісіями порядку встановлення підсумків голосування в межах територіальних виборчих округів і рішення прийняті територіальними виборчими комісіями за результатами їх розгляду.

На час встановлення Центральною виборчою комісією результатів повторного голосування з виборів Президента України у судах не був закінчений розгляд своєчасно поданих скарг на бездіяльність, дії та рішення територіальних виборчих комісій, вчинених при встановленні підсумків голосування в межах територіальних виборчих округів, і термін розгляду цих скарг не закінчився.

За таких обставин дії і рішення Центральної виборчої комісії суперечать вимогам статей 2, 10, 11, 12, 16, 17 Закону України «Про центральну виборчу комісію», статей 25, 28, 83, 84, 86, 93, 94, 96 Закону України «Про вибори Президента України» і є неправомірними. У зв'язку з цим ухвалені Центральною виборчою комісією рішення підлягають скасуванню.

Судом також встановлено, що при проведенні повторного голосування були допущені порушення Закону України «Про вибори Президента України»:

- складання і уточнення списків виборців проводилося з порушеннями вимог статті 34, допускалося включення до списків виборців одного і того ж громадянина декілька разів, осіб, які не мали права голосу;

- виготовлення, облік, видача та використання відкріпних посвідчень відбувалися з порушеннями вимог статті 33, без здійснення належного контролю Центральною виборчою комісією;

- передвиборна агітація з використанням засобів масової інформації проводилася без дотримання принципу рівних умов та всупереч порядку, встановленому цим Законом, не дотримувалися вимоги щодо заборони участі у передвиборній агітації органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, їх посадових і службових особам, мало місце їх незаконне втручання у виборчий процес;

- порушувалися вимоги статей 23, 24, 85 стосовно складу виборчих комісій;

- порушувалися вимоги статей 68, 69, 70 щодо участі у виборчому процесі офіційних спостерігачів;

- порушувалися вимоги статті 77 при здійсненні голосування за межами приміщення для голосування;

- протоколи дільничих виборчих комісій складені за наслідками підрахунку голосів без дотримання вимог статті 79;

- транспортування документів до територіальних виборчих комісії здійснювалося з порушеннями статті 81.

Наведені обставини дають підстави для висновку про порушення принципів виборчого права, передбачених статтями 38, 71, 103 Конституції України, та засад виборчого процесу, визначених частиною 2 статті 11 Закону України «Про вибори Президента України», що виключає можливість достовірно встановити результати дійсного волевиявлення виборців в єдиному загальнодержавному виборчому окрузі.

Визначаючи спосіб поновлення порушених прав та законних інтересів суб'єктів виборчого процесу, суд виходить з того, що відповідно до статті 98 Закону України «Про вибори Президента України» суб'єкт розгляду скарги, встановивши, що рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта оскарження не відповідають законодавству про вибори Президента України, задовольняє скаргу, скасовує рішення повністю або частково, визнає дії чи бездіяльність неправомірними, зобов'язує суб'єкта оскарження задовольнити вимоги заявника або іншим шляхом поновити порушені права та законні інтереси суб'єкта виборчого процесу.

Запропонований заявником спосіб захисту порушених прав шляхом визнання обраним Президентом України кандидата, який за підсумками голосування 31 жовтня 2004 року, набрав найбільшу кількість голосів виборців, не може бути застосований, оскільки відповідно до частини 3 статті 84 Закону України «Про вибори Президента України» обраним у день виборів Президентом України вважається кандидат, який одержав на виборах більше

половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, а жоден з кандидатів не набрав такої кількості голосів.

Враховуючи неможливість достовірно встановити результати дійсного волевиявлення виборців у єдиному загальнодержавному виборчому окрузі шляхом повторного встановлення підсумків повторного голосування та враховуючи, що проведене 21 листопада 2004 року повторне голосування не змінило статусу кандидатів, які за підсумками голосування у день виборів 31 жовтня 2004 року одержали найбільшу кількість голосів виборців, суд вважає за необхідне поновити права суб'єктів виборчого процесу шляхом проведення повторного голосування за правилами, визначеними статтею 85 Закону України «Про вибори Президента України».

Керуючись статтями 8, 71, 103, 124 Конституції України, статтею 13 Конвенції про захист прав людини та основних свобод, статтею 98 Закону України «Про вибори Президента України», статтями 11, 243¹⁰ 243²⁰ ЦПК України, судова палата у цивільних справах Верховного Суду України,

в и р і ш и л а :

Скаргу Катеринчука Миколи Дмитровича - довіреної особи кандидата на пост Президента України Юценка Віктора Андрійовича у єдиному загальнодержавному виборчому окрузі по виборах Президента України - на рішення, дії та бездіяльність Центральної виборчої комісії задовольнити частково.

Визнати дії Центральної виборчої комісії по встановленню результатів повторного голосування з виборів Президента України та складанню протоколу про результати повторного голосування з виборів Президента України від 24 листопада 2004 року неправомірними.

Постанову Центральної виборчої комісії від 24 листопада 2004 року № 1264 «Про результати виборів Президента України 21 листопада 2004 року та обрання Президента України» скасувати.

Постанову Центральної виборчої комісії від 24 листопада 2004 року № 1265 «Про оприлюднення результатів виборів Президента України» скасувати.

Зобов'язати Центральну виборчу комісію призначити повторне голосування по виборах Президента України в строк встановлений частиною 1 статті 85 Закону України «Про вибори Президента України», обчислюючи його з 5 грудня 2004 року. Повторне голосування провести в порядку визначеному статтею 85 Закону України «Про вибори Президента України».

В задоволенні решти заявлених вимог відмовити.

Рішення є остаточним і оскарженню не підлягає.

Головуючий

Судді:

А.Г. Ярема

М.І. Балюк

В.М. Барсукова

В.Гнатенко

А.В. Гнатенко

Л.І. Григор'єва

В.І. Гуменюк

В.І. Гуменюк

А.О. Дідківський

І.П. Домбровський

І.П. Домбровський

В.В. Кривенко

Н.П. Лященко

Н.П. Лященко

В.Л. Маринченко

П.В. Панталієнко

П.В. Панталієнко

М.В. Патрюк

О.І. Потильчак

О.І. Потильчак

Ю.В. Прокопчук

М.П. Пшонка

М.П. Пшонка

І.Л. Самсін

Ю.Л. Сенін

Ю.Л. Сенін

О.О. Терлецький

В.М. Шабунін

В.М. Шабунін